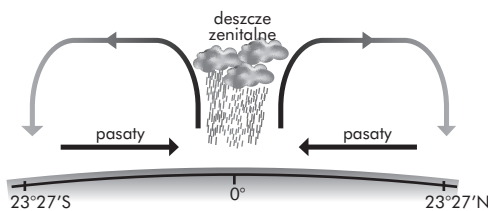
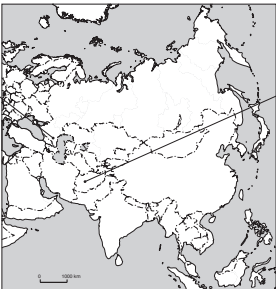

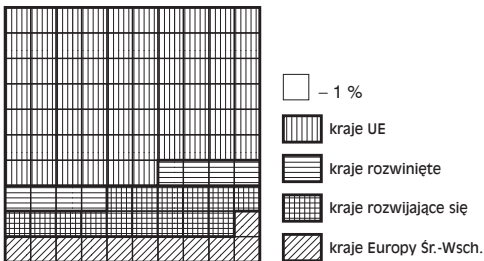
Geografia Poziom rozszerzony

Listopad 2008

Nr zadania	Przykłady poprawnych odpowiedzi	Punktacja	Kryteria zaliczenia odpowiedzi												
1.	178 m n.p.m. – 106,2 m n.p.m. = 71,8 m	0–1	poprawne obliczenia i wynik – 1 pkt												
2.	1 cm – 500 m 5,5 cm – x x = (5,5 cm · 500 m): 1 cm = 2750 m = 2,75 km	0–2	a) poprawne obliczenia – 1 pkt; b) poprawny wynik (±50 m) – 1 pkt												
3.	1. zróżnicowana głębokość 2. dobrze rozwinięta linia brzegowa 3. jezioro ma wydłużony kształt przebiegający z północy na południe.	0–1	wymienienie trzech cech – 1 pkt												
4.	np.: 1. rozległe i zwarte kompleksy leśne 2. duża ilość wód powierzchniowych	0–1	podanie dwóch barier – 1 pkt												
5.	np.: <table><tr><th>Element zagospodarowania terenu</th><th>B2</th><th>E3</th></tr><tr><td>zabudowa</td><td>brak zabudowy</td><td>gęsta zabudowa łagowa w północno-zachodniej części pola</td></tr><tr><td>sieć komunikacyjna</td><td>brak dróg głównych, gęsta sieć dróg leśnych</td><td>gęsta sieć drogową, występuje linia kolejowa</td></tr><tr><td>szlaki turystyczne</td><td>brak szlaków turystycznych</td><td>zielony, czerwony i czarny szlak turystyczny</td></tr></table>	Element zagospodarowania terenu	B2	E3	zabudowa	brak zabudowy	gęsta zabudowa łagowa w północno-zachodniej części pola	sieć komunikacyjna	brak dróg głównych, gęsta sieć dróg leśnych	gęsta sieć drogową, występuje linia kolejowa	szlaki turystyczne	brak szlaków turystycznych	zielony, czerwony i czarny szlak turystyczny	0–2	poprawne porównanie dwóch elementów – 1 pkt, trzech – 2 pkt
Element zagospodarowania terenu	B2	E3													
zabudowa	brak zabudowy	gęsta zabudowa łagowa w północno-zachodniej części pola													
sieć komunikacyjna	brak dróg głównych, gęsta sieć dróg leśnych	gęsta sieć drogową, występuje linia kolejowa													
szlaki turystyczne	brak szlaków turystycznych	zielony, czerwony i czarny szlak turystyczny													
6.	1. leśny Buczyna Łagowska 2. krajobrazowy Nad Jeziorem Trześniowskim 3. torfowiskowy Pawski Ług	0–1	podanie trzech rezerwatów – 1 pkt												
7.	np.: Przy przystanku PKS wchodzę na czarny szlak i idę na wschód aż na Wzgórze Pożrzadelskie (178 m n.p.m.). Następnie kieruję się na północ do Jeziora Łagowskiego. Dalej idę brzegiem jeziora do przesmyku między jeziorami Łagowskim i Ciecz, gdzie skręcam na wschód. W Łagowie wchodzę na zielony szlak, którym idę na wschód aż nad Jezioro Czarne.	0–2	podanie kolorów szlaków – 1 pkt; podanie kierunków – 1 pkt												
8.	a) F b) F c) P d) P	0–2	podanie trzech poprawnych oznaczeń – 1 pkt; czterech – 2 pkt												

Nr zadania	Przykłady poprawnych odpowiedzi	Punktacja	Kryteria zaliczenia odpowiedzi										
9.	podkreślone: a	0–1	poprawne podkreślenie – 1 pkt										
10.	np.: piaski, żwiry, gliny	0–1	podanie dwóch przykładów skał – 1 pkt										
11.	<table><tr><th>Sfera Ziemi</th><th>Przykład wpływu</th></tr><tr><td>Litosfera</td><td>występowanie skał i minerałów, złóż mineralnych</td></tr><tr><td>Atmosfera</td><td>emisja dużej ilości pyłów i gazów wulkanicznych</td></tr><tr><td>Hydrosfera</td><td>występowanie gorących źródeł i gejzerów</td></tr><tr><td>Pedosfera</td><td>gleby powstałe na wulkanicznym podłożu zapewniają wysokie plony</td></tr></table>	Sfera Ziemi	Przykład wpływu	Litosfera	występowanie skał i minerałów, złóż mineralnych	Atmosfera	emisja dużej ilości pyłów i gazów wulkanicznych	Hydrosfera	występowanie gorących źródeł i gejzerów	Pedosfera	gleby powstałe na wulkanicznym podłożu zapewniają wysokie plony	0–2	za trzy poprawne przykłady – 1 pkt; wszystkie – 2 pkt
Sfera Ziemi	Przykład wpływu												
Litosfera	występowanie skał i minerałów, złóż mineralnych												
Atmosfera	emisja dużej ilości pyłów i gazów wulkanicznych												
Hydrosfera	występowanie gorących źródeł i gejzerów												
Pedosfera	gleby powstałe na wulkanicznym podłożu zapewniają wysokie plony												
12.	a) Krakatau b) Wezuwiusz	0–2	za każdy rozpoznany wulkan – po 1 pkt										
13.	podkreślone: a) rynna deflacyjna b) mogot c) dolina U-kształtna d) pradolina	0–2	poprawne podkreślenie trzech elementów – 1 pkt, wszystkich – 2 pkt										
14.		0–2	poprawne wrysowanie strzałek – 1 pkt; poprawne wpisanie nazw wiatrów – 1 pkt										
15.	1. wysiadcający wpływ deszczów zenitalnych w okolicach równika 2. duże parowanie spowodowane suchością klimatu w okolicach zwrotników	0–1	podanie dwóch przyczyn – 1 pkt										
16.	po lewej stronie przekroju litera H, po prawej litera G	0–1	poprawne wpisanie liter – 1 pkt										
17.	a-B b-D c-E d-A e-F	0–2	poprawne przyporządkowanie trzech lub czterech typów – 1 pkt; wszystkich – 2 pkt										
18.	np.: korzyść: jest źródłem pożywienia (ryby), stanowi element systemu komunikacyjnego, jest odnawialnym źródłem energii żywiol: jest przyczyną niszczących kataklizmów (powódzie, tsunami itp.), przyczynia się do wypłukiwania cennych elementów z gleby, falowanie powoduje proces abrazji (niszczenia brzegu morskiego)	0–2	za poprawne wypełnienie kolumny – po 1 pkt										

Nr zadania	Przykłady poprawnych odpowiedzi	Punktacja	Kryteria zaliczenia odpowiedzi
19.	a) np.: państwa wysoko rozwinięte gospodarczo mają dodatnie saldo migracji, słabo rozwinięte gospodarczo – ujemne b) np.: wartość przyrostu rzeczywistego jest dodatnia i taka sama w obu krajach. W Iranie wynika to z wysokiej wartości przyrostu naturalnego, który jest pomniejszony o ujemną wartość salda migracji. W Australii niska wartość przyrostu naturalnego jest powiększona o dodatnią wartość salda migracji.	0–2	a) poprawne sformułowanie wniosku – 1 pkt; b) wskazanie na taki sam przyrost rzeczywisty oraz podanie różnic w przyroście naturalnym i salda migracji – 1 pkt
20.	a-C b-A c-B d-E	0–1	poprawne przyporządkowanie wszystkich – 1 pkt
21.	Bułgaria i Rumunia, Turcja	0–1	podanie wszystkich – 1 pkt
22.	skreślone kolejno: 0–10; liczba rozwodów na 100 osób; wskaźnik urbanizacji; majątek narodowy w USD; 8,1–10	0–2	poprawne skreślenie trzech – 1 pkt; czterech lub pięciu – 2 pkt
23.	strony konfliktu: Rosja – Czeczenia przyczyny: np. różnice religijne, kulturowe, dążenia niepodległościowe narodu czeczeńskiego, nieuznanie przez Rosję niepodległości Czeczenii w 1991 r. oraz kontrola nad wydobyciem ropy naftowej i gazu to główne przyczyny wybuchu tego konfliktu. strony konfliktu: Afganistan – USA i koalicja państw przyczyny: np. narastający fundamentalizm islamski i utworzenie państwa wyznaniowego, tworzenie baz terrorystycznych a w konsekwencji ataki terrorystyczne na świecie (np.: w 2001 r. USA) doprowadziły do interwencji USA i państw koalicji.	0–2	poprawne wpisanie stron konfliktów – 1 pkt; podanie poprawnych przyczyn – 1 pkt
24.	a) największy: Łotwa, najmniejszy: Armenia b) nadbałtyckie	0–2	poprawne wpisanie dwóch krajów – 1 pkt; wskazanie krajów nadbałtyckich – 1 pkt
25.	podkreślone: Liczba ludności Rosji się zmniejsza. uzasadnienie: Rosja ma ujemny przyrost naturalny (od 1992 r.), który wynika z głębokich przemian społeczno-gospodarczych.	0–2	podkreślenie poprawnego zdania – 1 pkt; w uzasadnieniu wskazanie na ujemny przyrost naturalny – 1 pkt
26.	np.: a) kraj o dużym zakażeniu wirusem HIV – RPA kraj o małym zakażeniu wirusem HIV – Algieria b) 1. znikoma świadomość społeczna na temat sposobów zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa HIV 2. niski poziom opieki medycznej 3. częsty brak funduszy na specjalistyczne badania, zakup leków itp.	0–2	a) podanie poprawnych państw – 1 pkt; b) podanie poprawnych przyczyn – 1 pkt
27.	np.: 1. skup interwencyjny (np. zbóż) 2. subwencje i dopłaty wyrównawcze do produktów rolnych i środków produkcji 3. wprowadzenie kontyngentów na żywność importowaną	0–2	podanie dwóch działań – 1 pkt; trzech – 2 pkt
28.	np.: a) pszenica, kukurydza, proso b) rzepak, soja, oliwki	0–2	poprawne wpisanie trzech przykładów w jednej grupie – po 1 pkt
29.	a) 23 b) LiD oraz PSL c) Bielsko-Biała, Częstochowa, Rybnik, Konin	0–3	a) podanie poprawnej liczby – 1 pkt; b) podanie dwóch skrótów – 1 pkt; c) podanie nazw czterech okręgów – 1 pkt

Nr zadania	Przykłady poprawnych odpowiedzi	Punktacja	Kryteria zaliczenia odpowiedzi
30.	a) Koszalin, Konin b) Sieradz, Chełm	0–2	za każde dwa poprawnie podane okręgi – po 1 pkt
31.	np.: a) wyjazd za granicę często młodych ludzi z odpowiadającym potrzebom danego kraju wyższym wykształceniem b) USA, Niemcy, Irlandia	0–2	a) podanie poprawnego wyjaśnienia – 1 pkt; b) podanie trzech przykładów państw – 1 pkt
32.	a) Brazylia b) Korea Płn. c) Kuwejt d) Ukraina e) Niemcy f) Arabia Saudyjska	0–2	rozpoznanie czterech lub pięciu krajów – 1 pkt; wszystkich – 2 pkt
33.	a) słoń: Indie, tygrys: Chiny b) np.: ponieważ większość wskaźników gospodarczych Indii i Chin jest na podobnym poziomie (wzrost PKB) lub niektóre indyjskie wskaźniki przewyższają chińskie (wydobycie ropy naftowej)	0–2	a) poprawne wskazanie nazw obu krajów – 1 pkt; b) podanie uzasadnienia – 1 pkt
34.	a) kraje UE: 66595,5 USD kraje rozwinięte: 7881,4 USD kraje rozwijające się: 15338,7 USD kraje Europy Śr.-Wsch.: 11723,2 USD przeliczenie na procenty kraje UE: 66% kraje rozwinięte: 8% kraje rozwijające się: 15% kraje Europy Śr.-Wsch.: 11% przeliczenie na stopnie b) np.: 1. największe obroty w strukturze eksportu miała Polska z krajami rozwiniętymi, a najmniejsze z krajami rozwijającymi się 2. największy import w 2005 roku pochodził z krajów rozwiniętych, najmniejszy z krajów Europy Środkowo-Wschodniej	0–3	poprawne przeliczenie na procenty, uwzględniające kraje UE – 1 pkt; poprawne wykonanie wykresu – 1 pkt; podanie poprawnych wniosków – 1 pkt